

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
26.11.2020

Sak:

Forslag om permanent forskerlinje på Mastergradsprogrammet i rettsvitenskap

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget anbefaler at det opprettes en forskerlinje som en permanent ordning innenfor Masterprogrammet i rettsvitenskap fra og med studieåret 2021/2022 i henhold til beskrivelsene i dette saksframlegget, og med de merknader som fremkommer i møtet.

Bakgrunn

I sak FS 34/20 Forslag om pilotering av forskerlinje på Mastergradsprogrammet i rettsvitenskap som ble behandlet i juni d.å. gjorde Fakultetsstyret vedtak om at en forskerlinje skulle piloteres i studieåret 2020/2021. Før saken ble fremmet for styret var den til vurdering og behandling i Studieutvalget.¹ Fakultetet ønsket egentlig allerede da å tilby en forskerlinje som et permanent tilbud, men dette ble på grunn av gjeldende frister og bestemmelser ved UiT ikke mulig. På denne bakgrunn ba styret om at de høsten 2020 skulle forelegges et forslag til en permanent forskerlinje, som et tilbud på masterprogrammet fra og med studieåret 2021/2022. Forslaget skulle bygge på erfaringene fra forskerlinjepiloten, samt innhold, omfang og innretning på allerede eksisterende forskerlinjer.

I nevnte sak fikk styret presentert bakgrunnen for ønsket om å opprette en forskerlinje i rettsvitenskap, herunder at dette inngår i fakultetets fyrtårnprosjekt *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*². Videre ble det vist til at viktige siktemål med en forskerlinje er at studentene skal få mer erfaring med forskning og forskeraktiviteter, de skal lære å finne de gode problemstillingene, og derigjennom kunne bidra til å videreutvikle jussen og samfunnet. I tillegg skal en forskerlinje bidra til å rekruttere forskertalenter tidlig. Det ble også vist til at et nasjonalt utvalg for forskerlinjer innen høyere utdanning i Norge, nedsatt av Norges Forskningsråd, har fremhevet dette som særlig viktig på profesjonsstudier som juss og medisin fordi dette er fagområder med svak rekruttering til forskning og stor konkurranse om ferdigutdannede kandidater og hvor studentene får lukrative jobbtilbud før de har fullført studiet.³ Det nasjonale utvalget peker på følgende tre viktige målsetninger med å opprette forskerlinjer: (1) øke andelen studenter som rekrutteres til forskning innenfor fag som har problemer med forskerrekruttering, eller hvor kompetansebehovet er antatt å

¹ SU 38/20: <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=770>, arkivref. ePhorte 2020/2194-1

² Fyrtårnprosjektet er delt inn i 5 ulike arbeidspakker, og etablering av forskerlinje inngår i arbeidspakke 2

³ <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b4a1b5385c34cf7aa9aacd950d3517d/rapport-fra-utvalget-for-forskerlinjepiloter.pdf>

øke i fremtiden; (2) øke andelen fullførte ph.d., herunder å redusere gjennomføringstiden samt alderen ved fullføring av ph.d.; og (3) styrke koblingen mellom forskning og utdanning tidligere i studieløpet.

De siste årene har en rekke forskerlinjer blitt opprettet i Norge, også ved UiT. Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen (UiB) tilbyr landets foreløpig eneste forskerlinje i juss. Denne ble opprettet i 2017. Gjennom denne linjen får studentene muligheten til å spesialisere seg, og gå i dybden på et felt som interesserer dem. Studentene får en individuell oppfølging som bidrar til å utvikle analytiske ferdigheter og metodisk innsikt på et høyere nivå enn under det ordinære masterstudiet. Forskerlinjen anses som en døråpner til en god karriere.

I sak FS 34/20 ble det gjort rede for sentrale forhold ved forskerlinjepiloten, herunder (1) opptakskrav og eventuell adgangsbegrensning, (2) søknadsfrist, søknadskrav og oppstart, (3) innleveringsfrist, (4) undervisningsaktiviteter, (5) utenlandsopphold, (6) læringsutbytte, (7) integrering i mastergradsprogrammet, (8) arbeidsbelastning, (9) økonomiske forhold og (10) det videre arbeidet med å opprette en permanent forskerlinje. For ytterligere detaljer vises det til saksfremlegget til denne saken som er lagt ved i sin helhet (jf. *vedlegg 1*).

Arbeidet med den permanente forskerlinjen har etter dette foregått parallelt med gjennomføringen av piloten. Arbeidet er ledet av professor Gunnar Eriksen, i kraft av Eriksens funksjon som leder av respektive arbeidspakke i Fyrtårnprosjektet og som avdelingsleder for 5. avdeling på Masterprogrammet på rettsvitenskap hvor forskerlinjen skal inngå. Erfaringene fra piloten er kort presentert nedenfor.

Studieutvalget har allerede avgitt forslag om at den permanente forskerlinjen skal inngå i fakultetets budsjett for 2021, noe som vil bli nærmere vurdert i forbindelse med budsjettbehandlingen i Fakultetsstyret den 9. desember. Konkret vedtok SU i sak SU 94/20 at styret skal bes om å sette av kr. 70.000 til forskerlinjen når budsjettet for 2021 behandles og vedtas. Budsjettforslaget fra SU er for ordens skyld lagt ved her (jf. *vedlegg 2*).

Som programstyre for Masterprogrammet i rettsvitenskap og i henhold til Reglement for Studieutvalget ved Det juridiske fakultet har Studieutvalget en rådgivende funksjon og skal gi innstilling til Fakultetsstyret om endringer i studieplan med videre hvor Fakultetsstyret har vedtakskompetanse. Forslag om forskerlinje som en permanent ordning på masterprogrammet legges derfor med dette frem for vurdering i Studieutvalget. Etter dette vil det fremmes et endelig forslag til Fakultetsstyret i deres møte den 9. desember d.å.

Erfaringer fra forskerlinjepiloten tilbudt studieåret 2020/2021

Oversikt over innhold og opplegg for forskerlinjepiloten er lagt ved (se *vedlegg 3*). Programmet for våren 2021 er imidlertid ikke endelig fastsatt, og vil foreligge i månedsskiftet november/desember d.å.

I henhold til vedtak truffet av Fakultetsstyret i sak FS 34/20 ble det åpnet for at inntil seks studenter som skulle skrive stor masteroppgave høst 2020/vår 2021 skulle kunne tas opp på forskerlinjepiloten. Fakultetet mottok søknad fra to studenter, begge ble tatt opp (en jente og en gutt) og disse er knyttet til forskergruppene i henholdsvis formuesrett og statsrett.

Tilbakemeldingene fra pilotstudentene har så langt vært utelukkende positive, både når det gjelder opplegg og innhold. Til tross for at det kun er to studenter som deltar i forskerlinjepiloten, har

dette i noen sammenhenger vært trukket fram som fordelaktig. Det synes ut fra dette å være viktig at forskerlinjen ikke tar opp for mange studenter, men har begrensinger i antall plasser.

I dette pilot-året har fakultetet gitt alle de seks studentene som har fått tildelt stipend fra fakultetet og som skriver stor masteroppgave, anledning til å delta på kurs som inngår i forskerlinjepiloten. Dette har blitt godt mottatt blant annet fordi studentene da har fått til gode diskusjoner, noe som har vært fordelaktig både for de to forskerlinjestudentene og for de øvrige studentene. Erfaringene støtter et måltall på seks studenter på forskerlinjen.

Siden forskerlinjepiloten har vært i drift i kun tre måneder, har vi per nå et begrenset erfaringsgrunnlag. For å styrke vurderings- og beslutningsgrunnlaget i denne saken, har vi derfor også innhentet og supplert med informasjon og erfaringer fra forskerlinjen ved UiB.

Forslaget til permanent forskerlinje

Som det fremkommer i det følgende er det mange forhold som er utredet og vurdert i arbeidet med å utforme et best mulig beslutningsgrunnlag i denne saken. Dette utgjør en vesentlig del av den kvalitetssikringen som bør være gjort før Fakultetsstyret bes om å opprette en permanent forskerlinje. Disse forholdene presenteres og gjennomgås fortløpende i det følgende. Avslutningsvis gis en punktvis og oppsummerende oversikt over forslaget til forskerlinje.

Målsettinger og kopling til nasjonale anbefalinger og fakultetets strategi

Siktemålene med forskerlinjer generelt er presentert innledningsvis i denne saken. Målsettingene med å opprette en forskerlinje i rettsvitenskap kan ytterligere konkretiseres ved at den skal motivere studenter til å skrive stor masteroppgave med tanke på rekruttering til ph.d.-programmet i rettsvitenskap, samt å utvikle attraktive kandidater for avtakerfeltet som har trening i skriving av større utredningsarbeid. I tillegg er det et mål å gi studentene utvidet perspektiv på metodevalg gjennom å introdusere dem for ulike rettsvitenskapelige metoder og metodetilnærminger, og oppøve evnen til kritisk tenkning i samarbeid med andre med sikte på å utvikle kreative og innovative løsninger på fremtidige rettslige problemstillinger.

Som nevnt har den nasjonale arbeidsgruppe nedsatt av Norges forskningsråd fremhevet det som særlig viktig å opprette forskerlinjer innenfor rettsvitenskap og andre fagområder hvor det er svak rekruttering til forskning og stor konkurranse om ferdigutdannede kandidater. En konkurranse-dyktig ph.d.-utdanning som utdanner forskere som møter det nasjonale og internasjonale samfunnets behov inngår i fakultetets strategi, og et klart siktemål med en forskerlinje er å rekruttere flere studenter til å ta ph.d.-utdanning. Oppretting av en forskerlinje inngår i fakultetets pågående fyrtårnprosjekt *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*, og er i fakultetets strategiske målsettinger og tilhørende handlingsplan også knyttet til videreutvikling av fakultetets studietilbud samt forbedring og revisjon av tilbudet til femteavdelingsstudentene som skriver masteroppgave. Videre vil en forskerlinje bidra til fakultets gjennomgående strategi om at fakultetet skal tilby forskningsbaserte utdanninger med høy internasjonal kvalitet, og slik sett ytterligere bidra til å befeste Det juridiske fakultet ved UiT som et attraktivt studiested i konkurransen om de dyktigste studentene.

Målgruppe

I valgfri del av masterprogrammet i rettsvitenskap (5. avdeling) velger de fleste studentene å kombinere liten masteroppgave (30 studiepoeng) med spesialemner. En betydelig mindre andel

velger fordypningen som ligger i å skrive stor masteroppgave (60 studiepoeng). Det er av denne gruppen studenter forskerlinjedeltakerne tenkes rekruttert. Fakultetet har per i dag også en stipendordning hvor seks stipender pålydende kr. 100 000,- lyses ut og tildeles etter en vurdering av karakterer og prosjektbeskrivelse. Trolig vil forskerlinjen være attraktiv for de som i dag konkurrerer om disse stipendene.

Forskerlinjens innretning, innhold og organisering

Forskerlinjen foreslås integrert i masterprogrammet i rettsvitenskap, og vil ikke tidsmessig overskride masterstudiets femårige løp, i motsetning til for eksempel UiTs forskerlinjer på medisin og psykologi. Dette medfører at deltakelse på forskerlinjen heller ikke vil innebære et valg eller en forpliktelse til å velge en videre forskerkarriere i samme grad som forskerlinjene i medisin og psykologi.

Forskerlinjen må opprettes som en studieenhet som gjør det mulig å knytte an særskilte læringsutbyttebeskrivelser, bestemmelser om adgangsbegrensning, opptaks- og rangeringsregler, studiepoeng-normering med videre. Dette i likhet med andre forskerlinjer i UH-sektoren, herunder forskerlinje i rettsvitenskap ved UiB. Forskerlinjen skal gjennomføres på femte studieår på Masterprogrammet i rettsvitenskap, og skal bestå av et nytt emne *JUR-3903 Forskerlinje med masteroppgave* (samlet omfang på 68 studiepoeng), som omfatter en masteroppgave normert til 60 studiepoeng og obligatoriske forskerlinjeelementer som er beregnet å tilsvare et omfang på 8 studiepoeng. I tillegg skal emnet *JUR-8001 Rettsvitenskapens svenneprøve, rolle og etikk* (2 studiepoeng) inngå i forskerlinjen.⁴

Det tas et lite forbehold om at det kan bli gjort noen justeringer når gjennomføringen av piloten er kommet noe lengre, og fakultetet har fått evaluert denne i sin helhet, men forskerlinjen foreslås å ha følgende innhold:

- Masteroppgave (60 studiepoeng)
- JUR-8001 *Rettsvitenskapens svenneprøve, rolle og etikk* (2 studiepoeng, høstsemesteret)
- Obligatoriske elementer (samlet omfang på 8 studiepoeng):
 - Oppstartmøte og informasjonsmøte (1 time)
 - Lunsjseminar: Juridisk metode i stormasteroppgaver (1-2 timer)
 - Lunsjseminar: Komparasjon i rettsvitenskapelige arbeider (3 timer)
 - Lunsjseminar: Formalia og henvisningsteknikker (1-2 timer)
 - Lunsjseminar: Muntlige fremdriftsrapporter fra forskerlinjestudentene på 5-10 min, samt juleavslutning (1-2 timer)

HØSTSEMESTER

⁴ Fakultetets pågående revisjon av opplæringsdelen av ph.d.-programmet i rettsvitenskap får ikke innvirkning på emnet JUR-8001.

- Lunsjseminar: Rettspolitikk i rettsvitenskapelige arbeider
- «Tekstkvalitet del 1» (digital forelesning 2 timer)
- Forberedelser/tekstkommentering for “Tekstkvalitet del 2”.
- «Tekstkvalitet del 2» – tekstkommentering (1 dag)
- Lunsjseminar: Struktur, sammenheng og konsekvens i en stor tekst (1-2 timer)
- Lunsjseminar: Ferdigstilling av tekst i avhandlingen som skal leveres (1-2 timer)

Det er til sammen syv lunsjseminarer i løpet av året. Det er et krav at forskerlinjestudentene deltar på minst fire av disse. Gjennomgående for begge semester er i tillegg deltakelse på aktiviteter i forskergruppene. Alle studenter som tildeles stormasterstipend tilbys å være med i en av fakultetets forskergrupper. For forskerlinjestudentene vil det imidlertid være obligatorisk å inngå i en forskningsgruppe, og koplingen og oppfølgingen skal være tettere og mer formalisert. Studentene på forskerlinjen får dermed et mer spisset tilbud om aktiviteter ut over det som øvrige studenter som skriver masteroppgave tilbys.

Forskerlinjestudentene skal gjennomføre den samme obligatoriske masterundervisningen som studenter som skriver stor masteroppgave (JUR-3901), og får delta på de samme aktivitetene som dem.

I tillegg til dette har forskerlinjestudentene mulighet til å delta på følgende aktiviteter i fellesskap med fakultetets studenter som skriver liten- og stor masteroppgave:

- Kurs i rettskildesøk (UB, 2 timer)
- Kurs i EndNote for Juss
- Presentasjonsseminar for stormastere med stipend (2-4 timer)
- Nasjonalt stormasterseminar (Oslo, 2 dager)

Emnet *JUR-8001 Rettsvitenskapens svenneprøve, rolle og etikk* gjennomføres i oppstarten av opplæringsdelen av ph.d.-programmet, og anses derfor egnet for forskerlinjestudentene. Det foreslås at forskerlinjestudentene skal kunne melde seg opp til dette emnet i likhet med ph.d.-studentene. Bestått JUR-8001 vil deretter inngå i opplæringsdelen av ph.d.-programmet for uteksaminerte forskerlinjestudenter som eventuelt søker og får opptak til ph.d.-programmet i rettsvitenskap.

Nærmere om forskerlinjens omfang og normering i studiepoeng

Ved en innføring av forskerlinjen på permanent basis, må det tas nøye stilling til hvilket omfang tilbudet skal ha. Forskerlinjepiloten som går fra høsten 2020 og fram til våren 2021 har et omfang på 60 studiepoeng (stp). Forskerlinjen ved UiB er på 70 studiepoeng, og består i korte trekk av et selvstendig arbeid på 60 stp., 5 stp. «forskutteres» for dem som går videre på ph.d.-utdanning og 5 stp. gis fordi opptakskravene og arbeidet med de obligatoriske arbeidskravene tilsier at dette bør gis uttelling i studiepoeng. Med henblikk på dette må det tas stilling til om vi også bør opprette en forskerlinje på 70 stp.

Det følger av forskrift om krav til mastergrad § 6 tredje ledd (Kunnskapsdepartementet) at det selvstendige arbeidet ikke skal overstige 60 stp. Tilsvarende følger av Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet § 9 nr. 4. Det fremgår av UiTs

kvalitetssystem at Universitetsstyret vedtar oppretting av studietilbud med omfang over 60 stp. Videre følger det at fakultetene selv har anledning til å vedta oppretting av studietilbud med omfang under 60 stp. En forskerlinje med den innretning den her er foreslått, er imidlertid ikke å betegne som et eget studietilbud. Dette fordi forskerlinjen skal inngå som en del av et allerede eksisterende studieprogram, og kun er tilgjengelig for studenter som allerede er tatt opp på programmet. Det er heller ikke slik at selve masteroppgaven på forskerlinjen skal ha omfang på mer enn 60 studiepoeng. Bestemmelsen i § 6 tredje ledd i forskrift om krav til mastergrad, kan tvilsomt leses som en tilsiktet sperre mot etablering av forskerlinjer. Videre skal det heller ikke foretas noen endringer i læreutbyttebeskrivelsen for masterstudiet i rettsvitenskap, da forskerlinjen skal tilbys innenfor rammen av denne. Bestemmelsene i regelverket og i UiTs kvalitetssystem anses derfor ikke å være til hinder for at det opprettes en forskerlinje som foreslått i denne sak.

I det følgende begrunnes hvorfor det er ønskelig med 8 studiepoeng i tillegg til JUR-8001 og det selvstendige arbeidet på 60 stp. For det første bør det i likhet med ved UiB tildeles studiepoeng for å synliggjøre og for å gi formell uttelling for den ekstra innsatsen som ligger i deltakelse på forskerlinjen. Hovedregelen er at omfanget på et studieår er 60 stp, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-8 første ledd. Dette skal tilsvare et arbeidsomfang på 1500-1800 timer pr. år, jf. studietilsynsforskriften § 2-2 tredje ledd. UiB har angitt en tidsnormering på 1600 timer som retningsgivende norm. UiT har ingen slik felles norm, men arbeidsbelastningen ved forskerlinjen anses å ligge innenfor 1500-1800 timer. Ut fra dette spennet vurderes det som klart at målgruppen for emnet vil kunne yte til sammen 10 ekstra studiepoeng.

Et annet alternativ hadde vært å holde 8 studiepoeng utenfor *JUR-3903 Masteroppgave med forskerlinje*, slik at JUR-3903 bare hadde utgjort 60 stp. Realiteten ville imidlertid vært den samme, men med dårligere innretning både for studentene og for de tekniske, administrative og økonomiske aspektene ved saken.

Videre har forskerlinjen et mer utvidet fokus på juridisk metode som også støtter de ekstra studiepoengene. Her vises det til detaljene som fremgår tidligere i saksfremlegget. Blant annet skal forskerlinjestudentene delta på en del av undervisningsopplegget som ph.d.-studentene (emnet JUR-8001, 2 stp). Studentene vil med dette tilegne seg teoretisk metodekunnskap og i tillegg vil studentene måtte analysere to juridiske artikler som anses som pensum og tilsier at studentene bør gis uttelling med ekstra studiepoeng.

På bakgrunn av dette foreslås at det gis totalt 10 studiepoeng i tillegg til uttelling for masteroppgaven, for studenter som fullfører forskerlinjen.

Opptakskrav og rangeringsregler til forskerlinjen

At forskerlinjen foreslås som et strukturert studieløp integrert i masterprogrammet i rettsvitenskap følger modellen for øvrige forskerlinjer i Norge. På noen av disse forskerlinjene er det slik at studentene tas opp allerede mens de er på 1. eller 2. studieår. Det kan være grunn til stille spørsmål ved om man allerede på et så tidlig stadium er i stand til å skille ut forskertalentene, motivasjon og dessuten hvilket faglig nivå studentene da har ervervet. Ordinært kreves bestått 3. avdeling på masterprogrammet i rettsvitenskap for å kunne skrive stor masteroppgave. Det vurderes imidlertid som hensiktsmessig at forskerlinjestudentene skal ha bestått 4. avdeling for å kunne tas opp til forskerlinjen. Dette fordi studentene da er faglig mer modne og motiverte etter å ha gjennomført alle de ordinære juss-fagene.

Forskerlinjen kan betraktes som et valgbart emne/fordypning innenfor et studieprogram hvor det er begrenset antall plasser og det derfor må gjennomføres et opptak av studenter. I slike opptak vil søkerne kunne rangeres for eksempel etter snittkarakter på avlagte emner, hvor de som har høyest snittkarakter tilbys plass. Det bør ut fra dette være i orden, uten å ta hensyn til UiTs opptaksforskrift om enkeltemneopptak⁵, å formulere opptakskrav (altså hvem skal kunne konkurrere om de få plassene) og rangeringsregler (hvem tildeles plassene når det er konkurranse) for forskerlinjen. Siden forskerlinjen er ment å stimulere de dyktigste studentene til å velge akademia, vurderes det også som rimelig at fakultetet gir en tydelig anbefaling om gode karakterer og motivasjon for forskning.

Det foreslås å begrense forskerlinjen til maksimalt seks studenter, med entydige rangeringsregler dersom det blir flere enn seks søkere. Som opptaks- og rangeringsregler foreslås det at opptak til forskerlinjen skal forutsettes at 1.- 4.avdeling på masterstudiet i rettsvitenskap er bestått, og at studentene har gode karakterer. Beskrivelse av tema og en prosjektskisse på 1-2 sider må ligge ved søknaden, og inngår i opptaks- og rangeringsgrunnlaget. Med gode karakterer bør en tommelfingerregel være at disse har et aritmetisk snitt på 3,5 eller bedre (avrundet B-snitt/sterk C). Begrunnelsen for dette ligger i at et sentralt formål med å opprette forskerlinjen er å legge til rette for rekruttering til en forskerkarriere.

Pågående pilotering av forskningslinjen har avdekket at det kan fremkomme tilfeller der studenter på søknadsfristen fortsatt venter på endelig sensur etter klage på bestått opprinnelig karakter, eller på sensur etter gjentak av allerede bestått eksamen. Det fremstår imidlertid som mest hensiktsmessig å legge vekt på de karakterene som foreligger på dato lik søknadsfrist.

Forskerlinjens læringsutbytte

Fullført forskerlinje vil gi et læringsutbytte ut over hva studenter som skriver stor masteroppgave vil oppnå. Når emnebeskrivelsen for *JUR-3903 Forskerlinje med masteroppgave* skal utarbeides, vil dette fremgå som læringsutbyttepunkter som dels er i tillegg til og dels er en justering av læringsutbyttebeskrivelsen til *JUR-3901 Stor masteroppgave*.

Forskerlinjen tilbys for øvrig innenfor rammen og det overordnede læringsutbyttet for Masterprogrammet i rettsvitenskap. Dette betyr at forskerlinjestudentene vil få utstedt samme vitnemål med beskrivelse av det samme overordnede læringsutbytte som øvrige kandidater som har fullført masterprogrammet i rettsvitenskap. Det vil imidlertid fremgå av oversikten over emner i vitnemålet at kandidaten har gjennomført forskerlinjen, og forskerlinjestudentene vil dessuten ha 10 flere studiepoeng enn de øvrige masterkandidatene. I tillegg foreslås det at forskerlinjestudentene skal få en egen bevitnelse fra fakultetet som nærmere beskriver faglig innhold og læringsutbytte i forskerlinjen.

Omfang av veiledning

Studentene på forskerlinjen koples tettere opp mot fakultetets forskergrupper og får ekstra undervisning, veiledning og således generelt mer oppfølging enn øvrige studenter som skriver stor masteroppgave.

Når det gjelder omfanget av den individuelle veiledningen på selve masteroppgaven, foreslås denne å være det samme som for studenter som skriver *JUR-3901 Stor masteroppgave* (34 timer).

⁵ Enkeltemneopptak er opptak for studenter som ikke har studierett på programmet emnet tilhører.

Forskerlinjen ved UiB gir 30 timer veiledning til studentene som deltar på forskerlinjen, mens stormasterstudenter gis 21 timer.

Mulighet for overgang til JUR-3901 Stor masteroppgave

Som beskrevet overfor forutsettes en rekke obligatoriske aktiviteter og arbeidskrav gjennomført for å kunne levere masteroppgave innenfor rammen av *JUR-3903 Forskerlinje med masteroppgave*. Det kan skje at studenter tatt opp til forskerlinjen av ulike grunner ikke klarer eller ønsker å gjennomføre de obligatoriske elementene som inngår. Konsekvensen av at studenten ikke får godkjent en overgang til stor masteroppgave og i verste tilfelle ikke fullfører forskerlinjen, vil medføre at studenten ikke oppnår graden master i rettsvitenskap. For fakultetet er det åpenbart at det overordnede målet er at flest mulig av studentene fullfører graden.

Forskerlinjestudentene har fått mer oppfølging og veiledning enn det som er tiltenkt de som skriver stor masteroppgave, og spørsmålet blir da hvordan man skal hensynta dette. Det sentrale er at studenter som leverer stor masteroppgave faktisk leverer på et tilsvarende grunnlag, slik at sensuren blir mest mulig rettferdig. Siden omfanget av den individuelle veiledningen på selve masteroppgaven foreslås å være det samme som for studenter som skriver *JUR-3901 Stor masteroppgave*, og fordi en slik overgang i praksis må gjøres allerede helt i begynnelsen av andre semester på forskerlinjen, mener vi en overgang til JUR-3901 kan forsvares og vil la seg gjennomføre innen nærmere angitte frister dersom det er det studenten ønsker.

Fakultetets ordning med stipend for stor masteroppgave

Fakultetets seks stipender som studenter som skal skrive stor masteroppgave kan søke om hvert studieår, foreslås *ikke* å bli reservert til deltakerne på forskerlinjen.

Utenlandsopphold

Forslaget innebærer at forskerlinjestudentene skal ha mulighet for å søke om et utenlandsopphold på inntil 3 måneder. Betingelsen er at dette et tilpasset opplegg som studenten har arbeidet fram selv, eller i samarbeid med en av fakultetets forskere som har kontakter på et avtaleuniversitet. Fakultetet har allerede satt av kr. 50 000,- i Fyrtårnprosjektets arbeidspakke 2 til «særskilte studentreisestipend», og finansieringen er dermed med dette delvis på plass. Det er neppe sannsynlig at særlig mange studenter vil ønske å ha et slikt utenlandsopphold. Det vurderes videre ikke som rimelig at fakultetet skal fullfinansiere et slikt opphold. Det foreslås at stipend til utenlandsopphold begrenses til inntil kr. 15 000,- per student. Dersom de kr. 50 000,- mot formodning er brukt, vil det være mulig å innhente midler fra andre posteringer som ikke brukes fullt ut. På bakgrunn av at det knytter seg stor usikkerhet til hvorvidt det i det i det hele tatt vil være mulig med utenlandsopphold høsten 2021 på grunn av Covid-19, og fordi et slikt opphold vil kreve god planlegging på forhånd, er det som del av Studieutvalgets budsjettinnspill foreslått å sette av midler til bare ett stipend av kr. 15 000 for høsten 2021.

Forskergruppeledernes oppfølgingsansvar

Forskergruppelederne vil ha et særlig ansvar for å følge opp forskerlinjestudentene, herunder å sikre at de får presentert, diskutert og får innspill på sine prosjekter i den aktuelle forskergruppen, og også får den veiledningen og oppfølgingen som forskerlinjen forutsetter. Dersom forskerlinjen vedtas er det viktig at forskergruppelederne er godt orientert om den nye forskerlinjen, om hva som forventes av dem, herunder hvordan de skal involvere forskerlinjestudentene i forskergruppen.

Rekruttering til forskerlinjen

Det var kun to søkere til forskerlinjepiloten med oppstart høsten 2020. Selv om vi håpet på større oppslutning, er det nok flere årsaker til at det ikke var flere søkere. Av de viktigste faktorene er trolig at det var kort tid fra piloten ble vedtatt like før semesterslutt og sommerferie, og til søknadsfrist og opptak rett etter semesterstart i august. I tillegg var dette et helt nytt tilbud, og det er grunn til å anta at dette sammen med de kravene som ble stilt for opptak medførte at noen studenter ikke tok sjansen på å søke opptak. Videre var det ugunstige betingelser for god og treffende markedsføring midt på sommeren, og dermed lite promotering før søknadsfristen. Ut over dette kan det tenkes at situasjonen med Covid-19 medførte at det var vanskelig å nå ut til studentene.

Dersom det vedtas en permanent forskerlinje, må markedsføringen prioriteres. Det er også aktuelt å søke et tettere samarbeid med forskerlinjen ved UiB, for å kunne utveksle erfaringer også med henblikk på rekruttering til forskerlinjen.

Kostnader og ressursbehov

Fakultetet bærer allerede kostnadene ved å sende alle stormasterstudenter på det årlige nasjonale stormasterseminaret. Disse kostnadene vil være de samme uansett om stormasterstudentene går på en forskerlinje eller ikke. Det kan imidlertid tenkes at opprettelsen av en forskerlinje vil føre til at totalantallet studenter som skriver stor master øker, og slik gir en utgiftsøkning.

Det vil ellers være utgifter knyttet til studenter som eventuelt reiser på utenlandsopphold, til veilederreiser for forskerlinjestudenter med ekstern veileder, og til eksterne undervisere i form av honorar og reise/opphold. Det vurderes som formålstjenlig å benytte lærere som allerede underviser på forskerlinjen ved UiB for slik å ha en høyest mulig kvalitet på tilbudet. Dette vil ikke utgjøre spesielt store utgifter, og antas å ville kunne dekkes innenfor det ordinære undervisningsbudsjettet. Videre vil det kunne påløpe utgifter i forbindelse med at emnet JUR-8001 må tilbys hver høst, uavhengig av om det står på programmet for noen av stipendiatene. Endelig vil forskergruppene få økte kostnader i forbindelse med sine aktiviteter knyttet til møter og deltakelse på andre arrangement, da forskerlinjestudentene skal inngå i forskergruppene.

Som nevnt innledningsvis har Studieutvalget i sitt innspill til budsjett for 2021, foreslått at Fakultetsstyret setter av kr. 70.000 til forskerlinjen. Det er tatt utgangspunkt i at forskerlinjen opprettes fra og med studieåret 2021/2022, og at det tas opp inntil seks studenter hvert år. Budsjettinnspillet er imidlertid gitt kun med halvårsvirkning (høst 2021). Forutsatt god rekruttering, kan det tenkes at det vil bli behov for å øke budsjetttrammene.

Endringer i studieplan, emner og reglementer

Dersom Fakultetsstyret vedtar forskerlinjen på permanent basis, må det nye forskerlinjeemnet *JUR-3903 Forskerlinje med masteroppgave* vedtas opprettet. Dette må gjøres i Fakultetsstyrets første møte våren 2021 slik at vi rekker UiTs frist 1. mars for oppretting av nye emner. Det betyr at forslag til emnebeskrivelse må være klar til å legges frem for Studieutvalgets møte i begynnelsen av februar 2021.

Videre må Fakultetsstyret vedta endringer i fagbeskrivelsen for 5. avdeling og studieplanen for Masterprogrammet i rettsvitenskap, slik at forskerlinjen fremkommer som et tilbud innenfor studieprogrammet. I tillegg vil det være nødvendig å endre i flere av fakultetets regelverk. Dette må

senest være vedtatt i god tid før semesterstart 2021. Fakultetet bør også be om at det gjøres justeringer i vitnemålet for mastergraden i rettsvitenskap, slik at det der fremgår at en forskerlinje tilbys for et begrenset antall studenter.

Sammenfatning av forslaget til forskerlinje:

- Forskerlinjen skal ha et omfang på til sammen 70 studiepoeng, og skal bestå av emnet *JUR-8001 Rettsvitenskapens svenneprøve, rolle og etikk* (2 studiepoeng) og et nytt emne *JUR-3903 Forskerlinje med masteroppgave* (68 studiepoeng), hvorav masteroppgaven har et omfang på 60 studiepoeng.
- Forskerlinjen tilbys innenfor rammen og det overordnede læringsutbyttet for Masterprogrammet i rettsvitenskap. Læringsutbyttet for selve forskerlinjen fremgår av emnebeskrivelsen for *3903 Forskerlinje med masteroppgave*.
- Deltakelse på forskerlinjen forutsetter at 1.-4. avdeling på Masterprogrammet i rettsvitenskap er bestått. Det anbefales at studentene har gode karakterer, samt interesse og anlegg for forskning.
- Det tas opp inntil seks studenter per studieår. Søknaden må inkludere ønsket tema og projektskisse på 1-2 sider. Rangering gjøres ved å bruke den aritmetiske middelverdien av karakterene oppnådd på 1.-4.-avdeling ved dato for søknadsfristen. Beregningsmetoden skal være som angitt i § 35 fjerde ledd i Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.
- Forskerlinjen skal ha opptak en gang i året, og gjennomføres i høst- og påfølgende vårsemester.
- Frist for å levere masteroppgaven på forskerlinjen foreslås å være to uker etter innleveringsfrist for *JUR-3901 Stor masteroppgave*.
- Stipend til eventuelt utenlandsopphold på inntil tre måneder fastsettes til inntil kr. 15 000,- per student.
- Studenter som er tatt opp til forskerlinjen, men som likevel ikke fullfører denne, kan søke fakultetet om å få levere *JUR-3901 Stor masteroppgave*.
- Ved bestått forskerlinje vil studentene få en egen bevitnelse fra fakultetet som nærmere beskriver faglig innhold og læringsutbytte. For øvrig vil det fremgå av emneoversikten på vitnemålet at forskerlinjen er gjennomført.

Avsluttende kommentarer

Som denne saken viser kan forskerlinjer være krevende å etablere da de til en viss grad utfordrer bestemmelser om eksempelvis studienormering, arbeidsomfang, faglig nivå og progresjon, slik dette er fastsatt i nasjonale forskrifter og i kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning mv. Til tross for større arbeidsbelastning enn i det ordinære stormasterløpet, vurderes en forskerlinje likevel som et attraktivt og viktig tilbud og tilskudd til dyktige og motiverte studenter med god arbeidskapasitet. Både de som ønsker en forskerkarriere, men også de som ønsker seg et studium

på et noe høyere akademisk nivå som vil kunne bidra til å minske avstanden mellom profesjonsstudiet og praksis og til å heve kunnskapsnivået i rettslivet for øvrig.

Ut over dette må det ved eventuell oppretting av en permanent forskerlinje tas i betraktning en forventning om at det finnes tilgjengelige ph.d.-stipender til rett tid, som studentene som fullfører forskerlinjen kan søke på. Dette gjelder særlig for fag som rettsvitenskap hvor det er sterk konkurranse fra det eksterne arbeidsmarkedet, og hvor dyktige studenter ofte har jobbtilbud allerede før fullført studium.

Hege Skarsfjord
studiesjef

Haakon Rognsaa Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

1. FS 34/20 Forslag om pilotering av forskerlinje på Mastergradsprogrammet i rettsvitenskap
2. Budsjettforslag 2021 fra Studieutvalget
3. Innhold i forskerlinjepiloten 2020/2021